

Handläggare
Daniel Persson
Telefon: 08-508 287 58

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2021-12-14 p. 11

Föreskrifter och allmänna råd om kontrollfrekvens för riskbaserad offentlig kontroll

Remiss från livsmedelsverket, dnr 2021/02501

Förvaltningens förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att

1. Hänvisa till miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Daniel Persson
Avdelningschef

Ärendet

Livsmedelsverket föreslår nya föreskrifter och allmänna råd om kontrollfrekvens för riskbaserad offentlig kontroll. De föreslagna bestämmelserna innebär att kontrollmyndigheten ska fastställa en kontrollfrekvens för varje berörd verksamhet som myndigheten kontrollerar. Kontrollfrekvensen ska fastställas utifrån en bedömning av vilket kontrollbehov som föreligger vid verksamheten med hänsyn till de risker som är förknippade med verksamheten och den förväntade efterlevnaden av livsmedelslagstiftningen.

Vidare föreslår Livsmedelsverket allmänna råd som innebär att kontrollmyndigheter bör använda Livsmedelsverkets nya riskklassningsmodell vid bedömningen av vilket kontrollbehov som föreligger vid en verksamhet och fastställande av kontrollfrekvens. Det föreslås även att kontrollfrekvensen inte bör understiga ett kontrolltillfälle per fem år eller överstiga åtta kontrolltillfällen per år.

Föreskrifterna och de allmänna råden föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen tillstyrker Livsmedelsverkets remitterade förslag till föreskrifter och allmänna råd.

Förvaltningen har dock några specifika synpunkter och förslag avseende vissa av de remitterade bestämmelserna, vilka redovisas särskilt nedan.

5 § föreskrifterna

Livsmedelsverkets förslag:

5 § Kontrollmyndigheten ska fastställa kontrollfrekvensen utifrån det kontrollbehov som föreligger vid varje verksamhet med hänsyn till

- risker förknippade med verksamheten, och
- förväntad efterlevnad av livsmedelslagstiftningen.

Allmänna råd

Kontrollmyndigheten bör använda Livsmedelsverkets modell för fastställande av kontrollfrekvens för regelbunden riskbaserad offentlig kontroll vid bedömning av kontrollbehov och fastställande av kontrollfrekvens.

Kontrollfrekvensen bör inte understiga ett kontrolltillfälle per fem år eller överstiga åtta kontrolltillfällen per år.

Förslaget motiveras av att Livsmedelsverket har valt att ta fram en detaljrik modell för att den ska vara så användarvänlig och heltäckande som möjligt. Modellen är av den anledningen för omfattande för att ur författningsteknisk synvinkel föreskrivas i sin helhet. Föreskrifterna innehåller istället övergripande bestämmelser som innebär att samtliga kontrollmyndigheter behöver besluta om kontrollfrekvens för sina kontrollobjekt utifrån samma grundprinciper som Livsmedelsverkets nya modell är uppbyggd kring. Därför föreslås allmänna råd som innebär att kontrollmyndigheterna bör använda Livsmedelsverkets modell då kontrollfrekvens fastställs för deras kontrollobjekt. De kontrollmyndigheter som väljer att arbeta utifrån en egen modell, kommer därmed att behöva bygga den på sådant sätt att den överensstämmer med dessa grundläggande principer.

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen instämmer i behovet av att i större utsträckning likrikta kontrollen och välkomnar därför att principerna för bedömning av kontrollbehov och fastställande av kontrollfrekvens slås fast på föreskriftsnivå.

Enligt det remitterade förslaget ska kontrollmyndigheterna fastställa kontrollfrekvensen utifrån det kontrollbehov som föreligger. Det finns dock inget krav på att Livsmedelsverkets modell behöver följas.

Förvaltningen förstår de författningstekniska utmaningarna med att reglera bedömningen av kontrollbehovet. Samtidigt ser förvaltningen en risk i att principerna i nuvarande förslag inte är tillräckligt tydliga för att uppnå målsättningen med en likriktning av kontrollen.

13 § föreskrifterna

Livsmedelsverkets förslag:

13 § Verksamhetsutövare ska på begäran av kontrollmyndigheten inkomma med de uppgifter om verksamheten som kontrollmyndigheten behöver för bedömningen av vilket kontrollbehov som föreligger vid verksamheten och fastställande av kontrollfrekvens.

Förvaltningens synpunkter: Skyldigheten för verksamhetsutövare att lämna de upplysningar och handlingar som kontrollmyndigheten behöver, bland annat för att kunna fastställa en kontrollfrekvens, följer redan av 20 § livsmedelslagen (2006:804). Bestämmelsen får därmed i detta sammanhang närmast betraktas som en upplysningsbestämmelse, vilket förvaltningen inte har några invändningar mot i sig.

Enligt artikel 6.2 andra stycket förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien (*hygienförordningen*) har emellertid varje livsmedelsföretagare en skyldighet att se till att den behöriga myndigheten alltid har aktuell information om anläggningar, bland annat genom att underrätta den om betydande ändringar i verksamheten och om nedläggningar av befintliga anläggningar. Genom att det i förslaget till nu aktuell bestämmelse anges att verksamhetsutövare på begäran av kontrollmyndigheten ska inkomma med de uppgifter som behövs för bedömningen av kontrollbehov och fastställande av kontrollfrekvens, ser förvaltningen en risk att den föreslagna bestämmelsen skapar en

otydlighet kring livsmedelsföretagarens ansvar att självmant informera kontrollmyndigheten om sådana förändringar i verksamheten som är av betydelse för kontrollbehovet och kontrollfrekvensen.

Förvaltningen anser att ansvaret att se till att kontrollmyndigheten har korrekt information om varje anläggning som utgångspunkt bör åvila verksamhetsutövaren, i linje med vad som anges i artikel 6.2 hygienförordningen. Ett omvänt ansvarsutpekande i föreskrifterna riskerar annars att leda till betydande merarbete för kontrollmyndigheterna, eftersom verksamheterna enligt bestämmelsen inför en riskklassning inte behöver inkomma med någon information om inte kontrollmyndigheten begär det. Dessutom riskerar det att leda till att ändringar av betydelse för riskklassning och kontrollintervall i en mindre verksamhet med lågt fastställt kontrollintervall inte upptäcks av kontrollmyndigheten förrän verksamheten nästa gång kontrolleras eller kontrollfrekvensen omprövas.

Förvaltningen föreslår därför att bestämmelsen kompletteras med en tydlig skyldighet för verksamhetsutövare att informera kontrollmyndigheten om sådana ändringar i verksamheten som är av betydelse för anläggningens kontrollbehov. Skyldigheten att dessutom, på kontrollmyndighetens begäran, inkomma med de uppgifter som behövs för fastställande av kontrollbehov enligt det remitterade förslaget får dock gärna kvarstå i bestämmelsen, förslagsvis som ett andra stycke.

Förvaltningens förslag till ny lydelse (förvaltningens ändringar markerade med fet och kursiv text.):

13 § *Verksamhetsutövare ska informera kontrollmyndigheten om sådana väsentliga förändringar av verksamheten som är av betydelse för anläggningens kontrollbehov.*

Verksamhetsutövare ska på begäran av kontrollmyndigheten inkomma med de uppgifter om verksamheten som kontrollmyndigheten behöver för bedömningen av vilket kontrollbehov som föreligger vid verksamheten och fastställande av kontrollfrekvens.

Bilagor

1. Föreskriftsförslag - Livsmedelsverkets föreskrifter och allmänna råd om kontrollfrekvens för riskbaserad offentlig kontroll

2. Konsekvensutredning avseende Livsmedelsverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om kontrollfrekvens för riskbaserad offentlig kontroll